

ISON SAUNDIN JÄLJILLÄ

Teksti: Tommi E. Virtanen

Kuvat: Kimmo Tähtinen

Jazzmuusikko ja orkesterijohtaja Valtteri Laurell Pöyhönen, 34, elää kiireisiä aikoja. Dalindèon kolmas albumi, *Kallio*, on ilmestynyt maaliskuussa kauppoihin ja saanut mellevät arvostelut. Keikoilla vastaanotto on ollut innostunut. Pöyhönen ei ole ehtinyt kuitenkaan jäädä nautiskelemaan hehkutuksesta, vaan on keskellä seuraavaa levytyssessiota, kun Ricky-Tick Big Band & Julkinen Sana on studiossa. Haasteena on naittaa iso jazzorkesteri ja kolme rap-artistia yhteen.

On aurinkoinen kevätsää. Pakkasta on kuitenkin sen verran, että Pöyhönen saapuu Tokoinrannan kahvilaan karvalakin liepeet lepattaen. Viiskulman nurkilla varttunut kosmopoliitti on kotiutunut Pitkäsillan pohjoispuolelle niin hyvin, että sävelsi kokonaisen albumin Kallion kaduista. ”Piritori-shuffle”, ”Karhupuiston kuningatar” ja ”Ilta Tokoinrannassa” ovat nimiä Dalindèon *Kallio*-levyltä.

Nyt säveltäjän mielessä pyörivät kuitenkin uudet haasteet. Pöyhösen toinen luomus, Ricky-Tick Big Band, on studiossa levyttämässä rap-artistien kanssa. Tässä kuvastuvat Pöyhösen luonteen molemmat puolet: toisaalta syvä kunnioitus perinteeseen – mitä 50-lukuinen big band hienosti edustaa –, toisaalta halu rikkoo rajoja. Idea RTBB:n ja rap-artistien yhteislevystä syntyi kaksi vuotta sitten. Kun isolta levy-yhtiöltä näytettiin levyllä vihreää valoa, oli Pöyhösen käärittävä hihat, vaikka Dalindèon levy oli juuri valmisteilla.

”En voinut sanoa ei, että mulla on tämä toinen levy juuri tulossa, vaan täytyi tarttua haasteeseen.”

Listamenestystä instrumentaalimusiikilla

Ricky-Tick Big Band & Julkinen Sana on projektina jopa maailman mitta-kaavassa harvinaislaatuinen crossover-yhteistyö. Rap-artistit **Karri ”Paleface” Miettinen**, **Lasse ”Redrama” Mellberg** sekä Don Johnson Big Bandin keulakuva **Tommy Lindgren** edustavat alan kärkeä Suomessa. Sama kolmikko-han villitsi viime kesänä Suomea GG Caravanin kanssa, jolloin rap-kollektiivin voima tuli toteen näytetyksi. Pöyhönen on levystä syystäkin innoissaan, vaikka aikataulu on hektinen.

”Puolet levystä on valmis. Maanantaina äänitetään orkesteriosuudet kuuteen biisiin, sitten tehdään pari päivää vokaaliosuuksia ja torstaina lyömäsoitin sessiot Avantilla. Sen jälkeen miksaataan mahdollisimman nopeasti kaikki valmiiksi. Pitää tehdä paljon valintoja lyhyessä ajassa.”

Pöyhönen puhuu Dalindèosta ja RTBB:stä kuin kahdesta yhtä rakkaasta lapsestaan: välillä toinen saa huomiota, välillä mies puhuu molemmista yhtäkaaa. Vaikka orkesterit ovat tietyllä tavalla erilaisia, on yhtymäkohtia paljon. Molemmat ammentavat perinteisestä jazzista ja ovat helposti lähestyttäviä. Vaikka Dalindèon toisella levyllä onkin pari lauluraitaa, ovat molemmat instrumentaalibändejä. Dalindèon soittajista monet soittavat myös RTBB:ssä. Molemmat yhtyeet ovat esiintyneet Pori Jazzin päälavalla.

Yli sata keikkaa heittänyt Dalindèo on kymmenen vuoden historiaan kuitenkin neljän vuoden ikäistä RTBB:tä paljon kokeneempi ja yhteen hioutuneempi. Yhtye on myös tavoittanut suuren yleisön niin hyvin kuin se todennäköisesti genren puitteissa on mahdollista; *Kallio* meni heti ilmestymisviikolla listasijalle 13. Kyse on yhdestä kautta aikojen Suomen korkeimmasta instrumentaalijazzlevyn listamenestyksestä. Kysyntää on ollut myös ulkomaille. Sopivan julkaisijan etsiminen on käynnissä. Pöyhönen on tilanteeseen varsin tyytyväinen, vaikka ottaakin menestyksen vastaan työvoittona.

”Mikään ei ole kuitenkaan tapahtunut yhtäkkiä, vaan bändi on saanut kypsyä rauhassa. Samalla olen itse kehittänyt säveltäjänä ja sovittajana. Olen käyttänyt *Kalliossa* meidän edellisillä levyillä todettuja hyviä puolia.”

Pöyhönen sävelsi levyn materiaalin viime kevään aikana Helsingissä ja kesällä Berliinissä. Studio oli varattu elokuuksi. Pöyhönen oli etukäteen huolissaan kesän vähistä treeneistä.

”Voit kuvitella, kuinka monet treenit saatiin järjestettyä keikkakesän keskellä. Vähän jännitti, mutta sitten studiossa kaikki meni hienosti. Saatiin kokonaisia ottoja biiseistä. Levyllä on vain muutama päällekkäissoitto. **Antti Sarpila** kävi soittamassa klarinetit ja **Panu Savolainen** yhteen biisiin vibesin. **Rasmus Pailoksen** luona Fiskarsissa äänitettiin Rasmuksen lyömäsoitinraitoja ja minun analogisynat. Mökillä äänitin **Mimosa Palen** sahat sekä Philicorda-urkua ja kitaroita – niitäkin on maksimissaan raita per biisi. Pohjat on kuitenkin kokonaisia ottoja sekste-





”Minun ei tarvitse keksiä uudestaan mitä bigbändillä voi tehdä, koska se on niin päräyttävää, mitä sillä voi tehdä.”

tillä, missä on minun lead-kitarat. Kaikki äänitettiin ilman klikkiä ja meininki oli koko ajan leppoisaa. Se helppous ja eheys kuuluu lopputuloksessa.”

Mitä on Suomi-jazz?

Edellisen Dalindèò-levyn moderni soundi oli moniulotteisen kansainvälinen. Mukana oli myös pari lauluraitaa. Toisinaan musiikki oli kuin soundtrack 60-luvun jenkileffasta. *Kallio*-levyllä bändi tuntuu hypänneen 50-luvulle, puritaanisempaan jazz-ilmaisuun. Pöyhönen sanoo sen olleen tietoinen ratkaisu.

”Minulle on ollut suuri kysymys, että mitä on suomalainen jazz. Juuret ovat niin vahvasti Jenkeissä. Itse olen valtava **Duke Ellington** -fani ja swing-kauden suurkuluttaja, ja olen poiminut enemmän sieltä kuin moderneista jazzjutuista. Olenkin miettinyt, miten musiikkini voi olla suomalaista – haluan kuitenkin olla suomalainen taiteilija.

Olen tietoisesti hakenut tällä levyllä sitä hienoutta, mitä suomalaisessa jazz- ja iskelmäkulttuurissa on 50- ja 60-luvuilla on ollut.”

Modernein elementti levyllä on Pöyhösen kitara, joka sekoin on niukkuudessaan lähellä rautalankaperinnettä. Ilmaisussa on toki yhä jenkkiäisestä leffaperinteestä tuttua maalailua. Sahan ulina tuo jopa scifimäisiä sävyjä. Kuitenkin kokonaisuus on vahvasti kiinni perinteessä; mieleen tulee yhtälailla Dallapé kuin Duke Ellington.

”Monet ovat sanoneet samaa. On hauskaa, että suomalaisuus on välittynyt oikealla tavalla siitä musiikista. Kallio-teeman alle on ollut mukava kirjoittaa, ja se on tarttuva aihe, mutta on ollut tosi kiva, että se tunnelma ja musiikki on ollut kuitenkin se mikä ihmisiä on puhutellut.”

Kuulijalle Kallio-aiheiset biisien nimet antavat eheän viitekehyksen musiikille. Metodi tuntuu olevan Pöyhöselle luonteva keino purkaa koettu paperille tarinaksi.

”Ricky-Tick Big Bandin ensimmäinen levy on täynnä Berliini-aiheisia biisejä ja se on sävelletty Berliinissä; esimerkiksi *Babel* oli minun suosikkilibanonilainen ravintola siellä. Kyllä se, missä kulloinkin asun, vaikuttaa paljon, ja viime vuodet olen asunut joko Berliinissä tai Kalliossa. Ei se ihan niin käy, että menen nuottipaperin kanssa Tokoinrantaan ja mietin mitä siitä sävellän. Ympäristöstä on helppo ottaa biisin nimiä ja

tunnelmia, kirjoittaa ne sävelkieleksi. Siinä olen kehittynyt. Tuntuu hyvältä tämän ikäisenä, että olen tehnyt jo sen verran musiikkia, että oma käsiala alkaa olla tunnistettava. Tiedän, varsinkin sen musiikin sisällä, minkälaisista asioista tykkään.”

Pöyhönen on asunut Berliiniin lisäksi Pariisissa ja säveltänyt RTBB:n levyä Beninissä, Villa Karon taiteilijaresidenssissä. Heitän hänelle ajatuksen, että viittaukset asuinympäristöön ovat päiväkirjamerkintöjä säveltäjälle itselleen.

”Kiinnostava ajatus. En ole tuota ajatellutkaan, mutta kyllä varmasti vanhempana voin tuotantoani noin lukeakin. Haluan levyjeni kuvastavan omaa aikaansa.”

Sibelius-Akatemiasta jazzmusiikin maisteriksi vuonna 2010 valmistunut Pöyhönen kertoo haluavansa irti akateemisesta taustastaan. Toisaalta se huokuu hänen puheistaan. Kallion kadut tuntuvat tarjoavan sopivan rosoisen maailman, johon paeta.

”Haluaisin, että musiikkini kertoo myös omasta elämästäni ja ihmisistä ympärilläni. Kallio ja Helsinginkatu ovat niin inspiroivia. Kaikki se hässäkä, säättö ja meininki. Jos asuisin jossain Luxemburgissa, niin kuolisin tylsyyteen nopeasti. Siksi lähdin Berliiniinkin, kun se isompana paikkana sykkii eri lailla kuin Helsinki.”

”Säveltäminen, varsinkin klassisella puolen, voi olla hyvin matemaattista ja rakenteellista. Lähtöimpulsina se ei inspiroi minua. Itselleni tarinat ovat tärkeitä. Vanhaan jazzperinteeseenkin kuului olennaisesti tällainen storytel-ling.”

Kolme mentoria

Pöyhönen tuntuu olleen hyvin määrätietoinen ja varma visiostaan. Hän kertoo luottaneensa aina omaan ajateluunsa ja kyseenalaistaneensa auktoriteetit. On kuitenkin kolme opettajaa, jotka ovat niin merkityksellisiä, että Pöyhönen nostaa ne esille.

”Ensimmäinen tärkeä kitaransoiton opettajani oli **Raoul Björkenheim**. Olin pari vuotta Pop- ja jazz-opiston aikuisosastolla, missä opiskeltiin muutama tunti viikossa. Kävin silloin Raoulin yksityistunneilla. Olin Raoulin sanoin vielä ’tervehenkinen rokkari’ kun ilmoitin yhdellä tunnilla, että voitaisiin tsekata bebopia. Raoul oli erittäin avarakatseinen opettaja, joka opetti toki bebopin siinä kuin monia muitakin tyyliä. Hän kuitenkin varoi jämähtämästä yhteen tyyliin. Ne olivat mahtavia tunteja, jotka saattoivat venyä pitkiä. Muistan, kuinka pääni oli kuumana kun lähdin Raoulin tunneilta, että tämä ja tämä juttu täytyy muistaa. Raoul soitti kaikkea

mahdollista musiikkia **Robert Johnsonista** madagaskarilaiseen kitaramusiikkiin, tietenkin myös Krakatauta. Hänen hallitsemansa feedback-touhu oli vaikuttavaa.”

”Raoul opetti soittamisen filosofiaa ja soittimen tuntemusta todella syväluotaavasti. Raoulissa se innostuneisuus ja tietty hulluus oli inspiroivinta ikinä. Vaikka olenkin ottanut hieman eri suunnan kuin hän, koen että se on jonkinlainen perusta uralleni. Hän on vaikuttanut minuun merkittävästi. En ehtinyt käymään hänen tunneillaan paljoa, kun siirryin silloin opiskelemaan Oriveden opistoon. Harjoittelin siellä niitä juttuja järjettämiä määriä ja imin niistä ideoista vaikutteita omaan soittooni.”

”Tietyllä tavalla on hassuakin, että olen päätnyt niistä feedback-opeista nykyiseen tyyliini, joka on erittäin kurinalainen hiottuine kielineen ja tremoloineen. Tietysti siinä on pitkä polku, miksi olen – musiikillisista syistä – päätnyt siihen. Olen muutenkin karsinut sooloilua ainakin levyltä; keikoilla irrottelen vähän enemmän. Tyylikkyys on kuitenkin tärkeintä. Se lähtee soundista ja eleganssista, mitä mielestäni Suomessa kitaransoitossa parhaiten edustavat **Rocka Merilahti** ja **Jussi Jaakonaho**.”

”Sibiksen alkuvuosina opettajanani oli **Jarmo Savolainen**. Hän oli inspiroiva tyyppi, levotonkin taiteilijaluonne. Hänen ajattelunsa, *spiritinsä*, vaikutti minuun syvästi. Muistan, kuinka hänen harmonia II -kurssillaan saimme tehtäväksi säveltää kolmiääninen polytonaalinen kaanon. Siihen asti olin

säveltänyt pianolla ja kirjoittanut nuotit käsin. Silloin ajattelin, että tähän en enää pysty, vaan minun täytyy hankkia Sibelius-nuottinusuohjelma. Se on nykyään tärkeimpiä työvälineitäni, jota käytän joka ikinen päivä. Niiltä tunneilta sai kyllä paljon ideoita.”

”Muistan kun Jamppa soitti kerran Viiskulman UMOssa keikalla ja katsoin häntä. Minulla oli sellainen olo, että ne koskettimet olivat kuin muovailuvahaa, kun hän hallitsi sen harmonian niin hyvin. Itse olen vahvasti melodiahminen ja pidän popistakin, mutta parhaimmillaan jazzissa ja klassisessa päästään siihen, että harmonia on pelkkää tekstuuria, intervallikudelmia. Olen omissa Jampalle yhden kappaleeni, ja niitä saattaa tulla lisääkin.”

”Kun vaihdoin Sibiksellä sävellyksen pääaineeksi, sain **Otto Donnerilta** tunteja. Olin silloin jo 27-vuotias ja tiesin kyllä mitä halusin tehdä, mutta Otto oli hieno mentori. Vein hänelle uusia sävellyksiäni katsottavaksi, ja aina jos itse tiesin, että joku kohta ei kannu, hän vahvisti käsityksiäni. Siten tiesin että olen oikeilla jäljillä. Otto ei koskaan puskenut minulle ideoitaan, vaan ohjasi hienovaraisesti. Hän ei myöskään juuri koskaan hehkuttanut mitään, mutta jos hän sanoi että ’tämä on ihan hyvä’, niin se oli jo helvetin paljon. Kolme vuotta sitten valmistuin Sibelius-Akatemiasta säveltäjäksi, ja Otto oli viimeinen opettajani. Hieno ja inspiroiva tyyppi. Hän on ollut myös myöhemmin apuna, esimerkiksi tämän sessioissa apukorvana kommentoimassa tempoja ja kokonaisuutta.”

”Olen tietoisesti hakenut tällä levyllä sitä hienoutta, mitä suomalaisessa jazz- ja iskelmäkulttuurissa 50- ja 60-luvuilla on ollut.”

”Hassu yhteensattuma on, että äitini veli, lastenlääkäri ja laulaja **Heikki Peltola**, johti yhdessä Otto Donnerin kanssa Ylioppilaskunnan Laulajia. Äitini suvun puolelta olen perinyt musikaalisuuteni. Äitini harkitsi klararimuusikon uraa, ja soittaa vieläkin poikkihuilua, mutta päätti kuitenkin ryhtyä lastentarhanopettajaksi.”

Kypsyminen säveltäjäksi

Merkittävä vuosi Pöyhöselle oli vaihtopilasvuosi Pariisissa vuonna 2007–08. Ranskalaisen koulun kasvattina ja kielitaitoisena hänen oli helppo sopeutua ranskalaiseen kulttuuriin.

”Se oli merkittävä vuosi itsenäistymisen vuoksi. Puhuin ranskaa sujuvasti, joten en kokenut ulkopuolisuutta; toisaalta vietin paljon aikaa yksin, mikä on taiteilijaidentiteetin kannalta aina tärkeää. Asuin Bellevillessä, missä oli iso kiinalaiskeskittymä. Siis keskellä Pariisia, mutta kaikki luki kiinaksi!”

”Opiskelin sävellystä *Conservatoire national supérieu*rissa jazzlinjalla. Olin niin pitkällä jo opinnoissani, että en

varsinaisesti käynyt koululla paljoa. Kävin joillakin vapaan improvisaation tunneilla ja muutamilla kursseilla. Yksi kurseista kuitenkin huipentui klassisen orkesterin kanssa äänitettynä Kantava voima -kappaleeseen, joka julkaistiin Dalindèon kakkoslevyn päätösbiisinä. **Jose Mäenpää** kävi soittamassa kappaleeseen hienon trumpettisoolon.”

”Pariisissa sain myös monia uusia ystäviä, kuten suomalaisen performanssitaiteilija Mimosa Palen, jonka kanssa olen tehnyt yhteistyötä siitä lähtien. Mimosan kanssa meillä on ko-keileva duo, jossa itse soitan lelupianoa ja Mimosa sahaa. Mimosa on soittanut sahaa myös Dalindèon levyillä ja vierailijana keikoilla.”

”Pariisissa minusta tuli säveltäjä, mikä oli tärkeintä siinä vuodessa. Sitä ennen olin fokusoinut kitaransoittoon. Olen tietenkin aloin kirjoittanut biisejä. Kun vuonna 2003 olin Rotterdamissa vaihdossa, kiersimme ympäri Benelux-maita Valteri Pöyhönen Quartetin kanssa, joka soitti biisejäni. Vasta Pariisissa aloin kuitenkin vakavammin kirjoittaa pianolla ja suhtautua itseeni nimenomaan säveltäjänä – vaikka koenkin, että olen vasta alussa säveltäjänä. Tuosta on kuitenkin vasta viisi vuotta aikaa.”

Yhtä tärkeää kuin säveltäminen on Pöyhösen mielestä hänen identiteetinsä tuottajana. Hän on tuottanut RTBB:n ja Dalindèon levyt ja haluaa jatkossakin ottaa kokonaisvaltaisesti vastuun lopputuloksesta. Pariisin vuonna merkityksellinen oli myös matka Berliiniin. Siellä asui **Bajka**, jonka Pöyhönen halusi Dalindèon levyille laulajaksi. ”Kaunis ja tylsä” Pariisi sai äkkiä jäädä ”ruman mutta stimuloivan” Berliinin viedessä Pöyhösen sydämen.

”Berliini on sopivan etäisyyden päässä, siellä on hyvä keskittyä säveltämiseen. Se on myös köyhempi kaupunki, jossa samalla rahalla saa niin paljon enemmän kuin Helsingissä. Olen asunut siellä viime vuosina yhä pidempiä aikoja ja nyt olenkin muuttamassa sinne, ehkä pysyvästi. Totta kai siitä tulee hirveä kaaos järjestää käytännöt kahden aktiivisen bändin keikkailujen kanssa. Siellä on kuitenkin niin hyvä keskittyä säveltämiseen, ja onhan minulla siellä paljon ystäviäkin. Nyt pitäisi kuitenkin keskittyä tulevan big band -tilaustyön säveltämiseen.”

Idea isosta bändistä

Pariisissa Pöyhönen tutustui myös kaupungin vilkkaaseen jazzelämääns. Hän kiinnitti huomiota siihen, kuinka paikalliset jazzmuusikot organisoivat isoja bändejä, vaikka se ollut taloudellisesti kannattavaa.



KIMMO TÄHTINEN

”Mulla on kaksi bändiä ja niissä molemmissa on rummuissa Jaska Lukkarinen. Siihen on syynsä.”

”Mietin miksei Suomessakin voi olla tällaista. Totta kai sen ymmärtää, että se on taloudellinen järjestömyys ja haaste. En minäkään olisi voinut ilman tukijärjestelmää pyörittää isoa orkesteria. Olemme saaneet tukea muun muassa Taiteen keskustoimikunnalta ja Korde-
linin säätiöltä. Ei Ricky-Tick Big Bandia olisi olemassa ilman tukirahoja. En saisi ilmaiseksi näitä ammattisoittajia, vaikka olisin kuinka hyvä ystävä heidän kanssaan. Kyllä siinä täytyy olla hyvin määrätietoinen ja selkeä jatkumo.”

”Matkailussa tärkeintä ovat juuri tällaiset uudet ideat, joita ei välttämättä tule kotimaassa ajatelleeksi. Tuskin olisin keksinyt Suomessa tätä big band -ideaa. Kun tulin takaisin Helsinkiin, aloin puhua **Lukkarisen Jaskalle** tästä. Jaska innostui hirveästi ja alkoi puskea sitä eteenpäin, että pidetään sessiot. Niiden äänitysten perusteella saimme Ricky-Tick Recordsin **Antti Eerikäisen** kiinnostumaan hankkeesta.”

Ricky-Tick Big Band syntyi nyt jo edesmenneen Ricky-Tick Recordsin lippulaivaksi, yhtiön jazz-artistien yhteenliittymäksi. Ajatonta laatujatsia julkaisseen yhtiön kaatuminen surettää Pöyhöstä, mutta toisaalta hän on ylpeä yhtiön komeasta katalogista. Eerikäinen asuu niin ikään Berliinissä uusine kuvioineen. Molemmat Pöyhösen yh-

tyet ovat löytäneet uudet suojatit: Dalindèon julkaisija on Suomen Musiikki Oy ja RTBB:n Rokka / Sony Music.

Taituruuden ansat

Pöyhönen sanoo oman suhteensa kitaransoittoon olevan jokseenkin traumaattinen. Edellisen *Soundtrack for the Sound Eye* -levyn kosketinsoitinve-
toinen maailma on saanut kuitenkin väistyä, ja *Kalliossa* kitara on pääosassa. Tärkeä osa soundia on vanha puoliakustinen Egmond sekä Fenderin Vibrolux-vahvistin jousikaikuineen. Pöyhösen soitto on juurevaa ja pelkistettyä ja keskittyy teemoihin. Irrottelun hän on jättänyt yhtyeen puhaltajille. Tässä yhteydessä puhe kääntyy virtuositeettiin, joka Pöyhösen mukaan on jazzissa valitettavan usein pelkkää esittelyä vailla tarinankerrontaa. Sekä Dalindèon että RTBB:n levyillä vierailutta Antti Sarpilaa Pöyhönen kehuu virtuosiksi, jonka soitossa on syvyyttä. Myös tenorisaksofonisti **Pope Puolittai-**
val nousee esille.

”Musta kissa -biisissä Pope soittaa mielestäni todella taitavasti, vaikka soitto ei olekaan erityisen nopeaa. Jazzmusiikissa on soiton tekninen taso kehittynyt huikeaksi ja tietynlainen virtuositeetti pitää tuoda esille, sitä odotetaan ja sitä arvostetaan. Ymmärrän sen hyvin, mutta harvoin saan siitä sinänsä itse mitään. Todellinen virtuositeetti löytyy usein jostain muualta. Minulla on kokemuksia kansanmuusikoista ja mustalaismuusikoista, joilla mukana on suvereenia tarinankerrontaa. Silloin olen ajatellut, että virtuositeetti on oikeissa käsissä – sillä kun voidaan myös tuhota asioita. Muistan kuinka olin viime kesänä Krakovassa ja satuin kuulemaan synagogasta klezmeria. Menin täpötäyteen saliin, ja kymmenessä sekunnissa oli vedet silmissä ja iho kananlihalla. Kontrabasso, viulu, haitari ja lyömäsoittimet – hyvin yksinkertaista mutta emotionaalisesti erittäin virtuoosimaista. Jazzissa helposti se taituruus tuhlataan väärin asioihin. Hyvin soittaminen on paljon moniulotteisempi asia kuin monet luulevat.”

Oman bändin merkitys

Duke Ellington sävelsi omalle bändilleen ja tiesi erityisen hyvin soittajiensa vahvuudet. Samaa metodia soveltaa myös Pöyhönen, jolle yhteistyö samojen soittajien kanssa on kaiken A ja O. Dalindèo on jatkanut jo kymmenen vuotta samalla kokoonpanolla.

”On tärkeää, että on kovat soittajat, mutta vielä tärkeämpää on, että ne ovat ne samat soittajat. Jose Mäenpään kanssa olemme soittaneet jo

ennen Dalindèoa. Minulla on vahva mielikuva soittajistani. Jos vien uuden biisin harjoituksiin, niiden ykkösotot ovat jo eheitä kokonaisuuksia. *Kallio-*levyllä olen saanut kaikkien soittajien vahvuudet esille. Toki RTBB:ssä tilanne on sama. Jos haluan tehdä tosi nopean biisin, jossa tempo on 300:n tuolla puolen, tiedän että minulla on bändissä **Kalevi Louhivuori**, joka on spesialisti vetämään nopeaa hässäkkää. Hän on todella hauska virtuoosi, jonka soitto kulkee jo aivan oudolla tasolla.”

Pöyhönen puhuu jokaisesta soittajastaan lähes ylistävään sävyyn. On kuitenkin yksi, jonka merkitys bändissä on ylitse muiden. Hän on rumpali Jaska Lukkarinen.

”Mulla on kaksi bändiä, ja niissä molemmissa on rummuissa Jaska Lukkarinen. Siihen on syynsä. Meidän yhteistyö on kehittynyt siihen pisteeseen, että Jaska ymmärtää hyvin pienestä, mitä haluan. Muille kirjoitan hyvin tarkat sovitukset, mutta Jaskalle saatan laittaa että ’soita tähän apinaorkesterikomppia’. Rumpali on jazzorkestereissa erittäin tärkeässä roolissa. **Quincy Jonesilla** oli oma luottorumpalinsa, niin kuin monesti säveltäjillä ja levytuottajilla on. **Charles Mingusilla** oli aina rummuissa **Dannie Richmond**, joka usein tulee mieleen Jaskan soitosta. Suomessa on helvetisti hyviä rumpaleita, mutta Jaskan kanssa yhteistyö ja kommunikointi on niin helppoa. Esimerkiksi RTBB:n treeneissä aika on hyvin rajallista eikä yksinkertaisesti ole mahdollista kuunnella kaikkien mielpiteitä, niin laadukas kuin kokoonpano onkin. Mutta jos Jaska ehdottaa jotain, niin sitä kokeillaan välittömästi. Olen oppinut luottamaan Jaskan yleismusiikaalisuuteen hyvin paljon.”

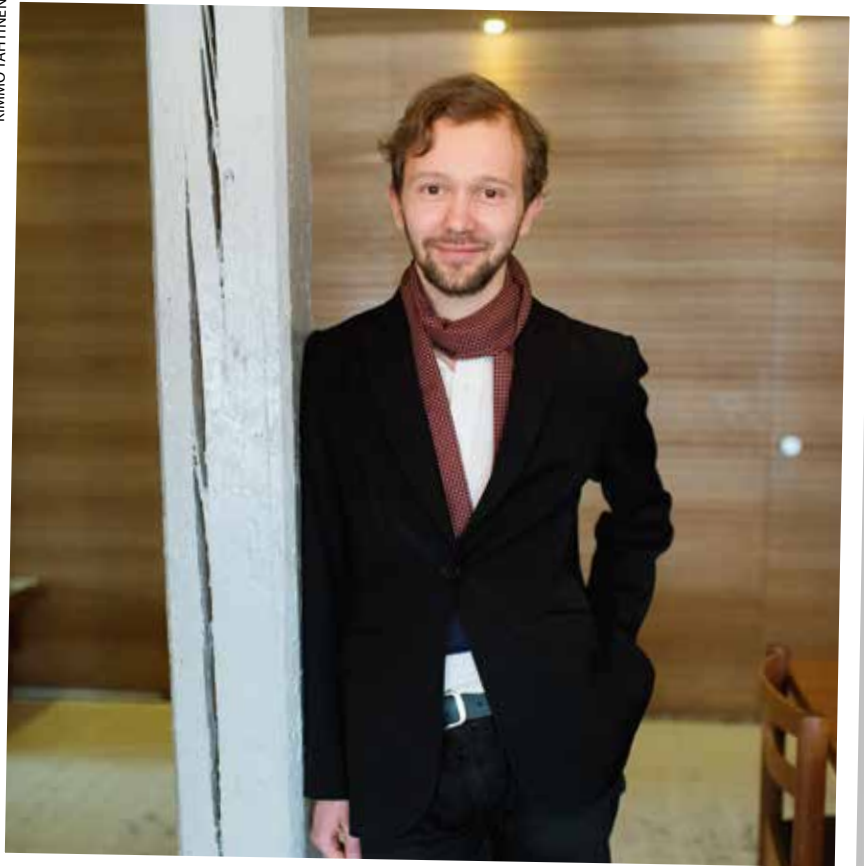
Berliiniin muuton myötä Pöyhönen joutuu miettimään yhteistyökuvioitaan uudestaan. Suomessa hän on kerännyt ympärilleen huippusoittajista luottoketjun, jollaista ei noin vain rakenneta-
kaan.

”Sehän ongelma Saksassa onkin, että en tunne niin hyvin paikallisia soittajia. Olen käyttänyt siellä aikani säveltämiseen. Pari kontaktia minulla jo on, mutta Suomessa minulla on kaikki parhaat. Olen täällä etuoikeutettu. Tärkeää on myös jo 15 vuotta jatkunut yhteistyö esimerkiksi perkussionisti Rasmus Pailoksen kanssa, joka on ollut monissa äänityksissä korvaamaton apukorva. Jos nämä olisivat vain sessioita, ei lopputulos voisi olla näin valmis.”

Valistusta nuorille

Tarinankerronta ja tradition välittämisen vilahdelee usein Pöyhösen puheissa. RTBB & Julkinen Sana -levyllä kaikki

KIMMO TÄHTINEN



”Suomessa olen etuoikeutettu; minulla on kaikki parhaat soittajat”, toteaa Valteri Laurell Pöyhönen, joka joutuu Berliiniin muuttaessaan miettimään yhteistyökuvionsa ainakin osittain uusiksi. Kaksiosaisen sukunimen hän on omaksunut kansainvälisiä kontakteja silmälläpitäen: Laurell on hänen äidinäitinsä tyttönimi.

nivoutuu hienosti yhteen, kun kolme sanavalmista verbaalivirtuoosia pääsee iskemään tarinaa.

”Kaikissa tekemisissäni tärkeintä on jazzmusiikin tämä hetki ja tulevaisuus, ja miten se voi pohjata traditioon viriilillä tavalla. Musiikin täytyy hengittää ja sitä täytyy tehdä ihmisille. Mietin miten musiikkia voisi viedä eteenpäin. Tässä uudella levyllä haluan toteuttaa **Buddy Rich** Big Band -tyylisen 60-lukuhenkisen jazzin ja suomalaisen rapin liiton. Kaikessa kuuluu tietenkin juuret vahvasti. Minun ei tarvitse keksiä uudestaan mitä bigbändillä voi tehdä, koska se on niin päryttävää, mitä sillä voi tehdä.”

Pöyhönen myöntää, että itsekin olisi hieman skeptinen, jos tällaista yhteistyöehdotusta kaupiteltaisiin hänelle. Hän suitsuttaa kuitenkin varauksetta rap-trion puolesta, jonka työmoraali ja panos on hänen mukaansa huikea. Levyn sanoituksista trio vastaa tietenkin itse, vaikka Pöyhönen on ollut mukana kehittämässä teemoja ja tekstejäkin. Marssijärjestys on kuitenkin se, että vokaaliosuudet tulevat valmiiden sävellysten päälle. Pöyhösen tavoite niin RTBB:n & Julkisen Sanan kuin Dalindèon kanssa olisi saada jazzmusiikin hienous leviämään.

”Jazz on kuitenkin marginaalimusiikkia, eivätkä ihmiset käsitä kuinka moniulotteisesta käsitteestä on kysymys. Haluaisin saada ihmiset käsittämään, että on kyse kymmenistä eri tyyleistä. Ei kaikesta jazzista todella-
kaan tarvitse pitää, mutta toivoisin, että ihmiset olisivat avarakatseisia ja tutustuisivat eri juttuihin – varsinkin nuori, uusi sukupolvi.”

Julkisesti tuettu rytmimusiikki on toki saanut isompia yleisöjä esimerkiksi **Riku Niemi** Orchestran myötä. Julkisen Sanan ansiosta kohderyhmä on kuitenkin laajentunut myös nuorempiin. RTBB & Julkinen Sana voikin olla tämän kesän crossover-hitti, joka tavoittaa kuulijoita joka ikä- ja yhteiskuntaluokasta.

”Tuntuu ihmeelliseltä, että olemme menossa Voicen vieraaksi buffaamaan big band -jazzia. Siellä tulee pikku hip-hobitit, nämä pikkuhopparit olemaan ihmeissään. Eihän ne ole ikinä kuulleet noin montaa akustista soitinta yhtä aikaa. Olisi hienoa jos ne löytäisivät jazzin ja tajuaisivat, että tällä on satavuotinen historia, josta löytyy tuhansia levyjä.”